



Fyzickú prítomnosť colníkov v daňových skladoch na lieh odporúča NKÚ SR prehodnotiť

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky (NKÚ SR) uskutočnil kontrolu zameranú na opodstatnenosť výkonu stáleho daňového dozoru v daňových skladoch na lieh. Reagoval tak na odlišnosti pri správe spotrebných daní, ktoré identifikoval v rámci minuloročnej paralelnej kontroly medzi Slovenskou republikou (SR) a Českou republikou (ČR). Napriek tomu, že existujú možnosti nahradiť fyzickú prítomnosť colníkov v skladoch na lieh monitorovacím zariadením, legislatíva to Finančnej správe SR neumožňuje, a tá má len obmedzené možnosti v optimalizácii ľudských zdrojov. Diskusia o zmenách zákona v tejto súvislosti je preto vysoko aktuálna a podľa kontrolórov by bola prínosom pre zefektívnenie systému. O záveroch kontroly dnes (11. decembra 2017) rokoval predseda úradu Karol Mitrik s prezidentom slovenskej finančnej správy Františkom Imreczem.

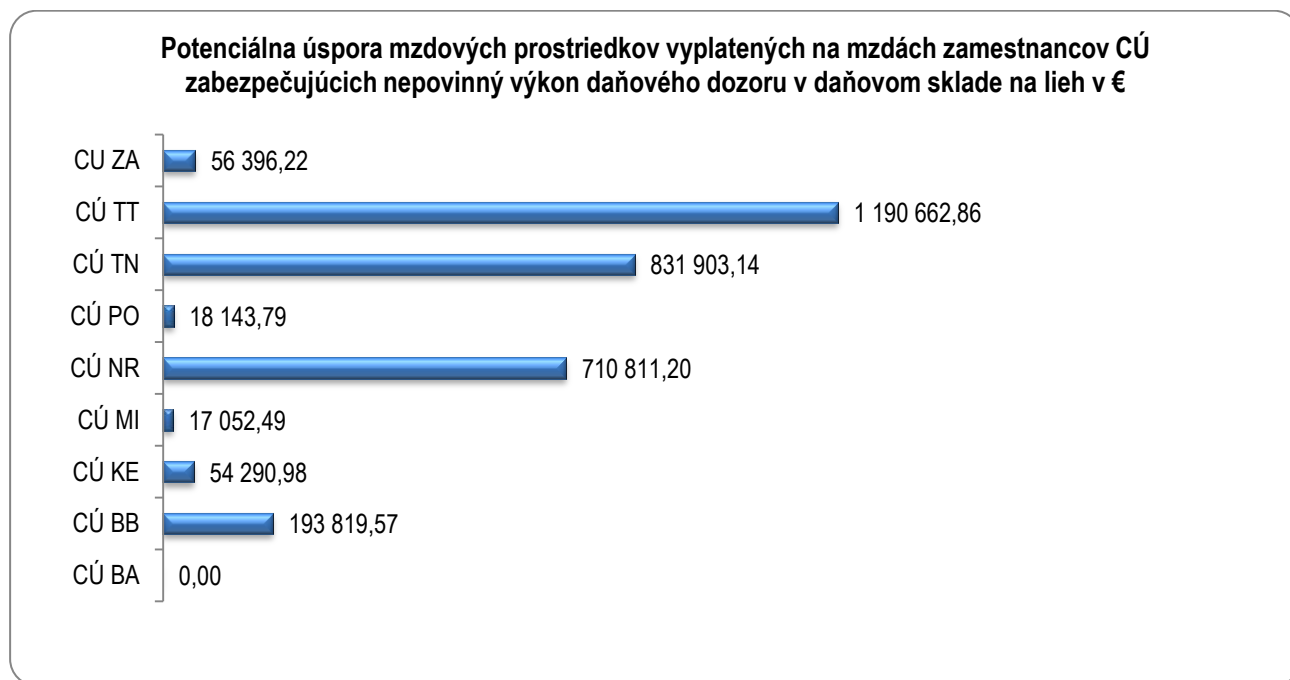
Jednou z odlišností medzi SR a ČR, na ktoré poukázala minuloročná kontrola, je zabezpečenie stáleho daňového dozoru v daňových skladoch na lieh. Kým v ČR sa kladie dôraz na vzdialený dohľad, ktorý je zabezpečený monitorovacím zariadením online prístupu pre správcu dane, na Slovensku je v daňovom sklade potrebná prítomnosť colníka. Táto odlišnosť má za následok, že pri nižších príjmoch zo spotrebných daní je ich správa náročnejšia na personálne kapacity. Naproti týmto dvom typom zabezpečenia zvolila Maďarská republika (MR) iný spôsob výkonu daňového dozoru. Akákoľvek činnosť týkajúca sa výroby, spracovania, príjmu a výdaja liehu sa musí oznamovať správcovi dane hláseniami na dennej báze, ktoré sú následne cez viaceré systémy vyhodnotené analýzou rizika.

Na vzorke 26 prevádzkovateľov daňových skladov kontrolóri v rámci aktuálnej kontroly zistili, že neflexibilná optimalizácia ľudských zdrojov pri výkone stáleho daňového dozoru priniesla neefektívne zaraďovanie zamestnancov colných úradov do výkonu štátnej služby. Národná autorita v oblasti externej kontroly konštatuje, že počas kontrolovaného obdobia (2012 – 2016) bolo takmer 330-tisíc hodín nepovinného výkonu daňového dozoru vyplatených z celkového pracovného fondu colníkov vo vzťahu k vykonávaným činnostiam v daňovom sklade na lieh. Nepovinný výkon tak predstavoval objem pracovného času 58 zamestnancov úradov, čo kontrolóri vyhodnotili ako potenciálnu úsporu mzdových prostriedkov v celkovej výške až 3,07 mil. eur (tabuľka) v prípade využitia iných spôsobov daňového dozoru, než je fyzická prítomnosť colníkov (napr. denné elektronické oznamovanie množstva vyrobeného, spracovaného, prijatého a vydaného liehu, častejšia inventarizácia liehu, monitorovanie zariadenia, online prístup správcu dane ku kamerovému systému). Prítomnosť colných zamestnancov v sklade na lieh bola nepovinná najčastejšie počas víkendov, sviatkov, ale i dní, keď bol sklad mimo prevádzky. Podľa kontrolórov NKÚ SR je tak zrejme, že úplné alebo čiastočné zavedenie monitorovania celého systému daňových skladov by pre finančnú správu znamenalo značné úspory živej práce a ďalších nákladov s tým spojených, prípadne možnosť využiť uvoľnených zamestnancov na iné dôležité činnosti.

Kontrolovaným obdobím boli roky 2012 až 2016. Kým v roku 2012 daňový dozor zabezpečovalo 202 colníkov, v roku 2016 ich bolo len 190. Pokles možno prisúdiť zmene organizácie práce na niektorých colných úradoch. Počas kontroly bolo preverených 413 zápisníkov správcu dane, ktoré sa vedú osobitne za každý daňový sklad. Kontrolóri odhalili nedostatky súvisiace s nedostatočným realizovaním zápisov colníkmi, pochybenia pri nastavení vnútorného kontrolného systému finančnej správy, pri zverejňovaní faktúr za nájom a služby na svojom webovom sídle, ako aj nesúlad medzi platným Organizačným poriadkom colných úradov a skutočnosťou pri zabezpečení výkonu stáleho daňového dozoru. Tieto nedostatky odporučila najvyššia kontrolná inštitúcia odstrániť.

Odporúčania NKÚ SR

Na základe zistených skutočností NKÚ SR odporúča Finančnej správe SR prehodnotiť a zefektívniť výkon stáleho daňového dozoru, a zároveň navrhnúť Ministerstvu financií SR iné riešenia, vrátane možných legislatívnych zmien, napríklad podľa skúseností ČR a MR. Kontrolóri zároveň odporúčajú, aby boli zamestnanci colných úradov do prijatia legislatívnych zmien využívaní efektívnejšie, a to spôsobom, že by boli v daňových skladoch prítomní len v čase výroby, spracovania, príjmu a výdaja liehu, a tiež aby bol ich výkon prísnejšie sledovaný a následne bola vyhodnocovaná potreba ich využitia na iný výkon.



Zdroj: NKÚ SR